

A magyar fordítás Miriam Lichtheim - Ancient Egyptian Literature: A book of readings, Vol. 1. The Old and Middle Kingdoms, Berkeley/London című könyvében közölt angol fordítás alapján készült.

V. Oktató Irodalom

Hórdzsedef herceg intelmei Töredék

Ez a legkorábbi ismert példája az Intelmek műfajának. Eddig még csak a szöveg eleje került elő, kilenc Újbirodalom korabeli osztrakonról és egy későkori fatábláról összeállítva.

Ennek az intelmenek és a kapcsolódó munkák – mint Kagemni és Ptahhotep Intelmei – keletkezési ideje megállapításának problémáját a bevezetőmben tárgyaltam. Az ott körvonalazott előzetes következtetések röviden így foglalhatók össze:

1. Mindhárom intellem pseudo-epigráfiai munka - azaz valószínűleg nem a műben megnevezett szerzőtől származik.

2. Hórdzsedef intelmeinek keletkezése legvalószínűbben az V. dinasztia korára tehető, Ptahhoteppé és Kagemnié pedig a VI. dinasztia második felére.

Publikációk: E. Brunner-Traut, ZÄS, 76 (1940), 3-9 és az I. képtábla (a müncheni osztrakon). G. Posener, RdE, 9 (1952), 109-117, és ugyanúgy, RdE, 18 (1966), 62-65.

Hórdzsedef sírjáról és személyének tiszteletéről lásd: Brunner-Traut, id. mű, H. Junker, Studi Rosellini, 133-140. o. Junker, Gíza, VII, 26-27 és 114. H. Goedicke, ASAE, 55 (1958), 35-55.

A bölcsesség szavai, az örökös herceg, a vezír, a király testéből való fia, Hórdzsedef szerint, fiának, akinek a neve Au-ib-ré. Mondja (ő):

Tisztítsd meg magad (saját) szemeid előtt,
Nehogy mások tisztítsanak meg.
Amikor sikeres vagy, alapítsd meg háztartásodat,
Vegyél egy őszinte¹ feleséget, fiad fog születni.
A fiadnak építed a házat,
Amikor magadnak készítesz helyet.²
Tedd, hogy jó lakhelyed legyen a temetőben,
És tedd, hogy méltó szálláshelyed legyen a Nyugaton.³
Tény, hogy⁴ a halál letaszít minket,
Tény, hogy az élet felmagasztal minket,
Ezért a halál háza az életet szolgálja.
Keress magadnak jól öntözött szántóföldeket⁵,

Válassz neki⁶ egy földarabot szántóföldjeid közül,
minden évben jól öntözöttet.

Hasznosabb ő neked, mint a saját fiad,
Helyezd őt előrébb, mint örökösödöt.

¹ Hmt nbt ib, egy olyan feleség, aki szívének úrnője.

² Posener két javítást készített és a következőképpen fordította a szöveget: „Tu bâtiras une maison pour ton fils, tandis que j’ai fait pour toi le lieu où tu habites (?)”

³ Ez a tanács előfordul Merikaré Intelmeiben a 127. sorban és máshol is, lásd. H. Brunner, MDIK, 14 (1956, 17-19 és MDIK, 19 (1963), 53.

⁴ Az ismétlődő Ssp, szó szerinti jelentése talán „elfogadni”, és Posener így is használja fordításában: „Adopte (cette règle), car la mort pour nous est décourageante (?), adopte (cette règle), car la vie pour nous est exaltante (,): la maison de la mort sert à la vie.” Én minden esetre úgy vélem, hogy van egy idiomatikus jelentése, mely hasonló a mi „bizonyosra vesz” kifejezésünkével.

⁵ Termőföldek, melyeket a Nílus éves áradásakor eláraszt.

⁶ A halotti papról van szó. Jó ellátást kell biztosítani neki, hogy a halott számára elvégezze a kultikus szertartásokat.